

egyik csatornán. Az én nyüzsgős kapcsolatrendszerem úgy tűnik, hozza az eredményeket.

I Említette, hogy eddig is kiváló volt az együttes, de lehet még jobb is. Mi mindent tud ezért tenni?

– Sokat számít az a teljesítmény-ösztönző rendszer, amelynek lényege, hogy az, aki jelentkezik a meghallgatásra, és megfelelően magas szinten muzsikál, attól kezdve magasabb fizetést kap. Idén 63-an jelentkeztek, az együttes kétharmada vállalta, hogy játszik, pedig azt sem éri semmi-

lyen hátrány, aki ebben nem vesz részt. Úgy vélem, mindez szintén segít abban, hogy az együttes egyre magasabb szinten muzsikáljon. Mivel minden próbát végighallgatok, nyugodtan mondhatom, hogy jó úton járnak...

R. Zs.

Szól a rádió...

Szabó László Zsolt biztonságot kíván adni az MR együtteseinek

Új időszámítás kezdődik a Magyar Rádió Zenei Együtteseinek életében. Szeptember elsejétől új ügyvezető igazgató irányítja a társulatokat Hamada Katalin személyében. A zenekart ettől a szezontól Kovács János vezeti, az énekkar kinevezett karnagya Pad Zoltán, a Gyerekkórus élén pedig dr. Matos László és Kabdebó Sándor áll. Az MTVA vezérigazgatója, dr. Szabó László Zsolt nagyon fontosnak tartja az együtteseket. Szeretné, ha még magasabb színvonalon teljesítenének, s a tervek és célok között szerepel az is, hogy ismét a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége tagjává váljanak, s rájuk is vonatkozzon az előadó-művészeti törvény. A társulatok jövőjéről Szabó László Zsolttal, Hamada Katalinnal és Pad Zoltánnal beszélgettünk.

I A Magyar Rádió Zenei Együtteseinek a 2010 előtti időszakban több nehéz időszakot éltek át: leépítették Európa egyik legbírtebb kórusát, csökkentették a szimfonikus zenekar létszámát és úgy tűnik, hogy mára nem a korábbi hírnevükhöz méltó helyet foglalják el a magyar zenei életben... A zenészeik fizetése elmarad akár a Nemzeti Filharmonikusok, akár a Budapesti Fesztiválzenekar béréntől, de újabban az Operabázis is komoly elszívó erőt gyakorol. Milyen tervei vannak az MTVA-nak az együttesekkel?

SZABÓ LÁSZLÓ ZSOLT: Ezt a három együttest Magyarország vezető társulatai között tartják számon alapításuk óta. A magas színvonal megőrzésének nyilván sokféle eszköze és módszere van, s mindaz, amit felsorolt, a létszámnövelés, a nagyobb büdzsé, ezek csupán eszközök lehetnek. Az elmúlt időszakok hektikussága után nyugalmat és biztonságot szeretnénk vinni az együttesek életébe. Hiszen a zenekar, a kórus és a gyerekkar jövője biztosított az MTVA kötelelőjében.

I Sokan a művészek közül éppen a létbizonytalanság, az alacsony bérek miatt távoztak más együtteshez. Hogyan lehet őket pótolni?

Sz. L. Zs: Hosszú ideig fociztam, ami szintén csapatjáték, és azt láttam, vannak kupac csapatok, amelyek nagyon jó versenyzőkből állnak, mégis rossz eredményeket érnek el, s vannak gyengébbek, amelyek viszont remek teljesítményekre képesek. Hogy egy zenekarban minden muzsikuskiváló legyen, az irreális elképzelés. Ezért inkább úgy vélem, azokból a muzsikuskiből kell a legtöbbet kihozni, akik jelenleg a zenekar-

Szabó László Zsolt

ban játszanak. Persze néha egy futballcsapatba is kell erősítés, ha az MR együtteseinek is szükség van rá, akkor abban az ügyben is lépni fognak.

I Gondolom, a zenekar és a kórus vezetője egyaránt szeretné, ha nőne a státuszuk száma...

Sz. L. Zs: Semmi sincs kizárva. De ez nem cél, hanem eszköz. Ha ahhoz, hogy a zenekari és az énekkari színvonal tovább emelkedjen, erre van szükség, akkor nyilvánvalóan megteesszük a megfelelő lépéseket.

I Biztosan szívesen elmondja Kovács János vagy Pad Zoltán is, hogy sokkal jobb lehet a színvonal több muzsikussal, énekeskel, színesebb lehet a műsor.

Hamada Katalin

HAMADA KATALIN: Most sincs ebből probléma, ha a program azt kívánja, akkor megfelelő számú magasan kvalifikált kíségetőt hívunk az együttesekhez. A művészeti produkció sosem láthatja kárát a létszámnak. Állandó kíségetői körrel dolgozunk, néhány nappal ezelőtt tartottunk meghallgatást, amelyre rengetegen jelentkeztek, hogy a legjobbabból válogathassunk.

Sz. L. Zs.: Bevallom, hogy mindkét karnagy úr fordult már hozzám ilyen kéréssel, mert az is a dolguk, hogy ezt tegyék. Hiszen olyan művészeti vezetőkre van szükségünk, akik mindig többre és többre töreksenek...

PAD ZOLTÁN: Ha 48 státuszunk van, akkor az évad nagyobb részét 48 énekesre kell tervezni. Persze, ez némileg befolyásolja a műsorválasztást. Az biztos, hogy a Rádiókórus repertoárja ilyen szempontból némileg átalakult. Az elmúlt években, amikor hetvenen énekeltek, akkor sokkal több oratórikus mű volt műsoron és jóval kevesebb a cappella. Most ehhez az alacsonyabb létszámhoz repertoárváltozást is be kellett iktatni. Jelenleg sok a cappella-művet tartunk műsoron, ami nagyon jó, mert fejleszti a társulatot, emellett kortárs kompozíciók szerepelnek a programban. Ha pedig nagy oratórikus darabokat kell előadni, akkor hívunk 22 kíségetőt. Ha az lenne a cél, ami ugyancsak nagyon támogatandó és üdvös, hogy oratórikus kórust fejlesszünk ebből a társulattól, bizony el-

engedhetetlen lenne, hogy felvegyünk most húsz embert...

I Nagy gondja még a Magyar Rádió együtteseinek, hogy nem tartoznak az előadó-művészeti törvény hatálya alá. Ebben az ügyben tesznek valamilyen lépést?

H. K.: Dolgozunk ezen. A mi együtteseink teljesen speciálisak, hiszen más feladatokat is ellátnak, mint ami az előadó-művészeti törvényben szerepel. Kicsit kakukktojások vagyunk. De ettől függetlenül megteszünk mindent, hogy mi is megfeleljünk a törvény előírásainak.

P. Z.: A kórus részéről olyan évadot állítottam össze, ami ennek a feltételeit, például a meghatározott koncertszámokat megteremti. A korábbi években ugyanis nem volt évi negyven koncertje a társulatnak... De nincs semmi, ami mindezt akadályozná.

I Jelenleg Kovács Jánosnak egy éves megbízatása van. Hogyan kívánják a vezető karmester helyet betölteni?

Sz. L. Zs.: Ebben az esztendőben döntés születik erről. Az énekkar szerencsére rendben van, de a muzsikások hosszú távú fejlődését nyilvánvalóan az szolgálja, hogyha hosszabb időn keresztül ugyanaz a személy dolgozik velük.

I Az együtteseknek milyen feladatokat szánnak az MTVA-n belül? Hogyan képviselik el a szakmai fejlődést? Mennyire kapnak szerepet az együttesek könnyűzenei produkciókban?

Sz. L. Zs.: Mi valóban kissé különlegesek vagyunk, hiszen az MTVA műsorkészítési igényeit is kielégítik az együttesek, mind a három. S ha kell, akkor akár a könnyedebb műfajok irányába is kalandoznak. Emellett a társulatok a hazai kortárs zene felkent közvetítői. Ez kiemelt feladata volt és lesz a jövőben is az együtteseknek. Szeretnénk emellett a közönség számára olyan koncerteket életre hívni, amelyek valamilyen újdonságot jelentenek. Azt gondolom, hogy a nézők és hallgatók igényeit is ki kell szolgálni. Muszáj népszerű darabokat is játszani, amit a publikum elvár.

I Speciális helyzet, hogy ezek az együttesek rádióhoz, tévéhez tartoznak. Elképzelhető-e, hogy több olyan műsor készül, amelyben szerepelhetnek? Netán egy újabb karmesterverseny...?

H. K.: Egyre több ilyen produkcióban vehetünk részt. Itt van a Virtuózok sorozata, s csak azért nem a Rádiózenekar szerepel minden adásban, mert amikor kiderültek az időpontok, akkorra a zenekarnak már volt más felkérése. De arról se feledkezünk el, hogy ez egy külsős produkció, nem a mi gyártásunkban készül. Minél több ilyen jó együttműködésére van szükség, ezen is gondolkodunk.

Sz. L. Zs.: Sok Z-felvétel is születik, Eötvös Péter Lilith című operáját is az együttesünk játszotta lemezre. A Bartók rádió kortárs estjein is ők játszanak, Vásáry Tamás Zenén túl című sorozatát is felvesszük, adásba is kerülnek a koncertek hamarosan. Az együttesek hangversenyeit a rádió szinte mindig élőben közvetíti, s a televízió is egyre többször készít felvételt. Akár még az is lehet, hogy lesz ismét karmesterverseny... Ugyanis szép és sikeres hagyomány a közszolgálati média életében. Sok mindenen gondolkodunk.

I Mi a helyzet a Gyermekkórusal?

H. K.: Két új vezető karnaggyal dolgoznak. S éppen ez adja a különlegességét a társulatunknak, hogy a zenekar és a kórus mellett gyerekkarral is rendelkezünk. Ebben az évadban lesz hatvan éves a gyermekkórus, különleges műsorral, újonnan komponált művekkel tisztelgünk majd a jubileum előtt. Az, hogy ők egy iskolába járnak, együtt készülnek, eredményes szakmai fejlődéshez vezet. Szeretném, ha egyre többször fordulna elő, hogy a három együttes együtt lép fel, mert ez tényleg különleges dolog. Persze, a gyermekkórusnak megvan a saját küldetése is, az egészen picik, már a nyolcéves is énekelhetnek náluk, az előkészítő kórusokban.

I Vásáry Tamás vezetése alatt komoly közönségbázist építettek fel, ami azért mára megcsappant...

H. K.: Nagyon változó a helyzet. Pad Zoltán érkezése biztosan új publikumot is vonz. Az énekkar most a BMC-ben tartja az a cappella bérletét, ami önmagában meghatározza a közönséget, ezt a műsorválasztás során is szem előtt tartottuk ezt a szempontot. Vásáry Tamásnak most is nagyon biztos közönségbázisa van, de igyekszünk építkezni, s szeretnénk minél több fiatalhoz eljutni.

Sz. L. Zs.: Az eddigi koncertjeink, amelyek közül többre magam is ellátogattam, azért

Pad Zoltán

szép számú közönséget vonzottak. Fontos persze az is, hogy mi kerül műsorra. Jól fogytak a bérletek, s ennek a reklámozásában is igyekszünk, mint MTVA segíteni. Persze, azért egyenlő esélyeket kínálunk a többi zenekarnak is...

I A zenei együtteseknek a magyar zenei életben betöltött szerepe mennyiben hasonlós és mennyiben különböző a többi társulathoz képest a fenntartó szemszögéből?

Sz. L. Zs.: A rádió együtteseinek a szerepe kicsit más, mint többieké, de a korábbi időszakban túlzottan is elkülönültünk... Szeretném, ha jobban hasonulnánk a többiekhez. Ezért is lépünk vissza a zenekari szövetségbe. De azt az adottságot, hogy ez mégiscsak egy műsorszolgáltató zenekara, nem lehet elfelejteni. Azt szeretném, ha ennek az előnye jelennének meg és nem a hátrányai, ezen közösen dolgozunk. Igyekszünk megfelelő embereket állítani az együttesek élére, hogy azt a színvonalat, amit el akarunk érni, meg tudják valósítani. Szeretném, ha az együttesek még szélesebb körben jutnának el a közönséghez. Akár iskolában, egyetemeken is fellépnének. Nyitni kell, hogy megtaláljuk a megfelelő közönséget. Új megoldásokat, helyszíneket keresünk ehhez. A színvonal javításának jegyében kicseréljük például a hangszereket, a kórus próbaterme is új dobogót kapott.

I A külföldi turnék, fellépések is biányoznak mostanában...

H. K.: Ezen is dolgozunk, szeretnénk visszahozni a régi állapotokat, de ez még sok munka. Nyilvánvalóan a mostani helyzet kialakulásban anyagi és egyéb feltételek is közrejátszottak.

P. Z.: Az lenne egyébként jó, hogyha az együttes megtanul egy darabot, abból felvétel készül, majd koncerten is bemutatják, s aztán turnéra viszik. Egyébként most már több olyan programunk lesz, amellyel lehet utazni. Jelenleg éppen karácsonyi CD-t készítenek az együttesek. Vannak újdonságok, lemezbemutató koncerten is dolgozunk. Persze nem maradhat ki a kínálatból a hagyományos ünnepi nagykoncertünk sem, amelyen a három együttes együtt lép pódiumra.

Sz. L. Zs.: Tudatos építkezésben vagyunk, amelynek megvannak a lépcsőfokai. Ha rajtam múlik, akkor végig is fogjuk járni.

I Meddig tervezik a részvételt a Budapesti Wagner-napokon?

Sz. L. Zs.: Ameddig lehet. A következő két év programjában biztosan szerepelünk, erről már meg is született a megállapodás.

I Hogyan ítélik meg az együttesek bangulatát, amely nagymértékben bozzájárul a produkciók színvonalához?

H. K.: Az a feladatom, hogy segítsek az együtteseknek mindent megvalósítani, amit szeretnének. Vagy ahogy a karnagyok

néha fogalmaznak, néha visszarángassam őket a földre... Ugyanis a szép tervek gazdasági háttér nélkül nem valósíthatók meg. Az évadzárónkon ott volt Szabó László Zsolt, így az együttesek is érezhették a támogatást. Persze tisztában vannak azzal, hogy minden probléma még nem oldódott meg... A kórus szempontjából nagyon jónak tartottam, hogy Pad Zoltán rögtön egy lemezfelvétellel kezdte a munkát. Volt alkalom így az összekovácsolódásra.

P. Z.: A CD-felvétel nagyon szépen sikerült, ennek alapján megítélhető, hogy a társulat nagyon jó állapotban van, s persze öröm velük dolgozni. A kórus programját illetően már szinte minden összeállt, a műsorok és a fellépők egy részét is kitalálták. Felmerült az az ötlet is, hogy más kórusokkal összedolgozva, elmegyünk az ő bérletükbe énekelni, és ők is eljönnek a miénkbe. Ezzel elindítanánk egy Kárpát-medencei együttműködést, mert eddig nem tudtunk egymásról. Például érdekes lehet, hogy a pozsonyi rádiókórusnál mi zajlik... A korábbi években keveset koncerteztek az együttesek, pedig a cél az, hogy ne csak próbáljanak, hanem mindezt a közönségnek is bemutassák.

I Számíthatnak-e béremelésre a társulatok tagjai?

H. K.: Nem akarok ígéretet. Sok éve halogatott kérdés mindez, most úgy tűnik, mindent egyszerre kellene megoldani... Dolgozom a megoldáson. Éppen azért, mert a társulat az elmúlt években temérdek olyan ígéretet kapott, amit nem teljesítettek, ebbe a hibába nem szeretnék beleesni. Látom persze a magasabb bérek okozta, elszívó erőt is, de ez inkább a zenekarnál jellemző... Először az emelésért kell megtennünk mindent, s lényeges, hogy ismét az előadóművészeti törvény hatálya alá tartozzunk. Ehhez pedig teljesítenünk kell a kritériumokat is.

I Milyen repertoárt tervez a kórus számára?

P. Z.: Már történt némi váltás a korábbiakhoz képest. Eddig a romantikus műveké volt a főszerep. Mindezt én kicsit időben lefelé bővíttem, hiszen a barokk is fontos. Elővettem néhány Bach-motettát és azt vettem észre, hogy nagyon jól fekszik a kórusnak. Meg lehet találni egy olyan hangzást, amelyben megmutathatják, hogy milyen jók. Lényeges, hogy ne legyenek beszűkítve

a kortárs és a romantikus repertoár közé. Be tudják bizonyítani, többféle stílusra képesek. Tavasszal felhangzik kora-barokk, romantikus és kortárs program is. Ez utóbbi ugyanis kihagyhatatlan része az együttes hagyományainak. Persze, a méltatlanul elfeledett ritkaságok is a szívügyeim, de mindezt a népszerű művekkel kell egyensúlyba hozni. Fontos feladatunk, hogy magyarországi ősbemutatókat tartsunk, ismételőkoncerteket, turnékat.

I. Melyek a legfontosabb koncerthelyszínek?

H. K.: A Zeneakadémián, a Művészetek Palotájában, a Budapest Music Centerben is saját bérletsorozatokat indítottunk, most pedig a Vigadó felé szeretnénk nyitni. Új játszóhelyeket is keresünk. Természetesen továbbra is részt veszünk a Wagner-napok sorozatában, úgy véljük ugyanis, hogy ez a fesztivál volt az, ami fennállása óta meghatározó szerepet tölt be az együttesek életében és folyamatos sikert hoz. Nagyobb hírverésre is

törekszünk, s több közös programban kívánunk részt vállalni az MTVA-val.

I. Mi a véleménye a zenekar részvételéről a Szimfonik Live-ban?

H. K.: Megértem a Szimfonik Live-sorozat népszerűségét, de nem gondolom, hogy túl sokan válnak ettől komolyzenei koncertlátogatókká... Persze, követni kell ebben a nemzetközi trendet. A Dal-ban is jelen leszünk. A lényeg mindig a megfelelő színvonal, az igényesség.

I. Mit tart jelenleg a legfontosabb feladatának?

H. K.: A legfontosabb, hogy készüljön el a műsorterv, minél előbb meg tudjuk jeleníteni, mert a késői bérelthirdetéssel jelenleg hátrányban vagyunk a többi együttesrel szemben. Az a dolgom, hogy kiszolgáljam az együttesek igényeit. Bízom benne, hogy hosszú távon meg tudom teremteni azokat a feltételeket, amelyek számukra a művészi

munkához szükségesek. Nem vagyunk túl sokan az irodában, de szerencsére néhány ügyben az MTVA-tól is kérhetek segítséget. Kicsi a stáb, de mindenkinek megvan a maga feladatköre. A művészi munkával kapcsolatos dolgok javítása az első lépés, utána lehet gondolkodni azon, szükség van-e még munkatársakra. Persze, már most egyre jobban látom, hogyha a tervezett ütemben fejlődünk, akkor minden adminisztratív területtel nem tudok foglalkozni, de ez majd egy későbbi lépés. Mivel korábban más pozíciót is betöltöttem a zenei együttesek irodájában, így szerencsére tisztában vagyok a mindennapi teendővel. Tudom, a kommunikációnkon is javítani kell, de ezen is dolgozunk. Azt szeretném, hogy minél előbbre tudjunk tervezni. Örülök, hogy folyamatos párbeszéd zajlik az MTVA vezérigazgatójával, aki szereti az együtteseket, támogatja a munkánkat. Ez lehet egy új kezdet a zenekar, az énekkar és a gyerekkórus számára. Be kell hoznunk az utóbbi évek lemaradását, én optimista vagyok... (Réfi Zsuzsanna)

Tisztelt Olvasónk!

Húsz éve jelenik meg folyamatosan szaklapunk, amely eljut a magyar szimfonikus zenekarokhoz, zenei intézményekhez, könyvtárakhoz és azokhoz, akik érdeklődnek a zene iránt, de arra is kíváncsiak, hogy miként működik egy zenekar, milyen szakpolitikai döntések befolyásolják azokat a teljesítményeket, amelyek révén egyre értékesebb és magasabb színvonalú hangversenyeken vehetnek Önök részt.

LEGYEN 2015-BEN IS ELŐFIZETŐNK!

A

zeneKar

a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségének, valamint a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezetének közös szaklapja, amely a Magyar Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jelenik meg évi 6 alkalommal

Éves előfizetőknek postaköltséggel együtt: **Összesen 3500 Ft/év**

Rovatainkban foglalkozunk

a magyar és külföldi zenei közélet aktuális történéseivel, szakmai érdekességekkel, hangversenykritikákkal, zenetörténeti írásokkal, szakszervezeti témákkal, jogvédelemmel, hangszer-történettel, oktatással, a zenészek egészségi bántalmaival, illetve azok megelőzésével és gyógyításával, valamint közöljük a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége tagzenekaraik hangverseny-programjait és próbajáték felhívásait.

Innen megtudhatja, mi történik a hangverseny-pódiumon és mögötte!

Megrendelhető e-mailben: info@zenekarujsag.hu

Megrendelési szándéka esetén kérjük, jelezze e-mailben csekk, vagy áfás számla igényét a pontos cím, illetve a számlázási cím feltüntetésével.